

Nowe substancje

Informatyka i odnowa architektury

Antonino Saggio

Słowo "substancja" pochodzi z Edoardo Persico. Na zakończenie jego "Proroctwa architektury" powiedział: "Od wieku historia sztuki w Europie nie jest tylko szeregiem szczególnych działań i reakcji, lecz także ruchem świadomości kolektywnej. Przyznać to, oznacza ustalić wkład architektury aktualnej. I nie ma znaczenia, że orzeczenie to, jest kwestionowane przez tych, którzy powinni bronić jej bardziej, lub zdradzona przez tych, którzy proźno się, przed nią, bronią,, pomimo wszystko stanowi jednak sekret tajemny epoki. Istota – substancja rzeczy, w którą wierzymy". W Persico w Pagano w Terragni w Ventura w Argan w Giolli istniała tendencja do "substancji", która była związana z uproszczeniem i ujednoczeniem procesów przemysłowych, odpowiedzi na problemy budownictwa mieszkaniowego, usług, urbanistyki, badania nad estetyką, abstrakcyjną, podstawową, higieniczną,. Oprócz marzeń metafizycznych, klasycyzmów, srodziemnomorskich, rdzennych należało promować culture,, która przybliżałaby ten podwójny proces da Europy. Było w tej "substancji rzeczy wymarzonej" dążenie do nowoczesności, do transformacji kryzysu światowego w walory estetyczne i etyczne, w jednym czasie, by architektura mogła je kultywować i demonstrować. Podstawowym tematem tej rozprawy jest to, że odnowa architektury którą asystujemy w tych ostatnich latach i w których to latach to czasopismo jest wdrożone, nie jest tylko kwestia, gustu, mody, języka, lecz faktem, iż ugruntowują się,, w rzeczywistości, nowe substancje i z nimi nowe kryzysy i możliwości. Gdy nasi akademicy atakują, aspekty reklamowe, rozrywkowe, komunikatywne, spektakularne, cząstkowe współczesnych badań, nam wydaje się, stanąć na nowo przed tym samym nieporozumieniem i tym samym paradoksem generacji Art nouveau w porównaniu z przedstawicielami Neue Sachlichkeit. Wydawałoby się,, że jest atakowana estetyka, w rzeczywistości jednak hamuje się, ciąg do odnowy, zmiany, chęć rozbudzenia nowej świadomości i innej wizji świata. Teraz wiemy, że społeczeństwo przemysłowe zostało zastąpione społeczeństwem informacji, które się zmienia i całkowicie zmienia zasady gry, wszystkich gier łącznie tych związanych z architekturą. Jesli pierwszym motorem działania był przemysł ciężki i maszyna, centrum drugiego stanowi, miejsca drobnej wytwórczości: maszyna, dnia dzisiejszego jest komputer a jego napełnione systemy formalizacji, przekazu i rozwoju informacji. Jesli wielkimi bogaczami byli producenci przemysłowi, dzisiaj są, nimi nawet ci co produkują, hardware ale producenci softwera softweru. William Gates jest przykładem. Jest to wiadomym, przynajmniej od kiedy Alvin Toffler napisał swoją, Trzecia, fala,. Ale dzisiaj zaczynamy rozumieć jak ta fala zmienia nasze terytorium specyfikacji.

(o urbanscape)

Zaczynamy od makroskopowego zjawiska jak "brown areas" lub obszary w opuszczonych. Społeczeństwo informacji nie ma potrzeby dużych porcji terenu, zwłaszcza jeśli porożpraszane są, w miastach, do produkcji towarów re, kodziela. Rosliny, które kupujemy w supermarkacie są, w 90 procentach "informacja,,", to samo, nawet w większym stopniu są, nimi urządzenia lub samochody i coraz więcej osób produkuje dobra, które są, "czystą,, informacją,. Produkcja przemieszcza się, do urzędów, uniwersytetów, ośrodków badawczych ale także w miejsca, dawniej nie do pomyslenia, takie jak domy, miejsca handlu i rozrywki. " Miejsce", jako samo w sobie, staje się, faktorem coraz mniej ważnym. W procesie tym, którym jest zainteresowany cały świat zachodni, obszary uwalniają się, od fabryk (mogą one zamienić się, na coraz mniejsze, bardziej ekologiczne i mniej pozbawiających) duże zasoby są, powołane od nowa do gry, przede wszystkim własnie te

porzucone przez produkcje, przemyslowa, Projektowanie, dzisiaj, na tych przestrzeniach wymaga glebokiego ponownego rozpatrzenia miasta i jego funkcjonowania oraz otwiera nowe mozliwosci poszukiwan' estetyki i ekspresji. Kategorie typu - morfologicznego analizy miejskiej z lat szescdziesiatych i siedemdziesiatych (pochodza, ce z badn' miasta skonsolidowanego i zorganizowanego) sa, coraz bardziej niewyraz'ne, jes'li uzyte jako kryteria projektu, podczas gdy wylenia, sie, sposoby spojrzenia na miasto, te zwro'cone ku zlozonos'ci, wymianie, la, cznos'ci powiazania, niu przestrzeni architektury ze srodowiskiem. To jest zupelnie naturalne, odejście architekto'w od metafizyki de chirichiana miasta stalych archetypo'w w pamieci, by przyjrzec' sie, badaniom artysto'w bardziej wyczulonych na zjawiska stratyfikacji, pozostalosci, hybrydyzacji: worki lub pe, kniecia Burri, odrapane plakaty Rotella, amerykanskiemu neo-ekspresjonizmowi Pollocka czy Rauschenberga i oczywiscie frontowi bardziej awangardowemu, do przodu trwarszego-Pop Art lub Arte Povera. Architektura wnika w samo sedno istnienia, powraca do idei wykorzystania istnieja, cych obiektow' i posluguje sie, nimi, jako ready-made, tworzy jej dynamicznymi rozgalenie, zieniami przestrzenie mie, dzy nowym i poprzednio stworzonym. Lecz ponad wyborem ekspresji, lub "zlomem powyginanym", kto'ry przeraza, go'ro'je odmienna idea architektury dla miasta, ktora sie, ugruntowuje. To wlas'nie operacje urbanscape mozna zdefiniowac' dzialami najbardziej udanymi z obserwowanych. Sa, to wielkie dzieła nowej wizji miasta, jego wewne, trznego podzialu, jego dynamicznych przyplywo'w, jego skomplikowanych powiazan', zlozonych zaleznosci.

Dwa dzieła sa, kluczowymi: jedno to w Bilbao: zdawaloby sie, c'wiczenie plastyczne po lini futurysto'w, w praktyce nowy podzial wewnetrzny miasta, kto'ry tworzy nowe przestrzenie dla ludnosci miejskiej, drugie jest w Tourcoing – pozorne utrzymanie istnieja, cych manufakto'w lecz w rzeczywistos'ci wymysl nowych sro'dmia, zszowych przestrzeni, miedzy nowym przykryciem dachowym a tymi poprzednimi w spojrzeniu medio'w, medio'w cyfrowych bezproblemowo w wa, wozach Piranesi.

(o pejzazu)

Krajobraz jako podstawowy paradygmat tworzenia architektury stal sie, takze dzie, ki tej czolowej refleksji na temat pozostalosci, slowem odniesienia. Czlowiek w cywilizacji postindustrialnej i elektronicznej moze zrehabilitowac' sie, w konfrontacji z przyroda,, poniewaz jes'li produkcja przemyslowa musiala dominowac' i wykorzystywac' zasoby naturalne przyrody, cywilizacja informacji moze nadac' im wartosci. Przynajmniej w krajach zaawansowanych technologicznie, ta strukturalna zmiana kierunku otwiera mozliwosci " odszkodowania" o historycznej wadze. Na obszarach ciasno zabudowanych o bardzo duzej ge, stos'ci jest mozliwym wstrzyknac', c' teraz doze, zieleni, przyrody, sprzetu do rekreacji. Ale uwaga: nie chodzi o ograniczenie i ogrodzenie rejonow' zieleni, aby przeciwstawic' tym mieszkaniowym, drobnej wytworczosci, kierowniczym, jak to bylo w logice organizowania dzieła, c miasto przemyslowe. Wre, cz przeciwnie, chodzi o tworzenie nowych cze, s'ci miast wzbozacych, gdzie obok silnego przejawu natury be, dzie obecna ta calos'c' wia, za, ca aktywnos'ci spoleczen'stwa informacji. Rowniez w tym przypadku zachodzi zmiana narze, dzi. Jes'li zagospodarowanie przestrzenne, zoning, bylo sposobem przy planowaniu miasta przemyslowego poprzez podzial w strefy jedna wzgle, dem drugiej jednolite i oddzielne, kto're symulowalo poje, cie taylorystyczne produkcji przemyslowej, wielofunkcyjnos'c' i integracja stala sie, koniecznos'cia, miasta informacji i jego nowych przestrzeni anty – zonu, zagospodarowania przestrzennego miasta. Informatyka, oprucz stwarzania tych mozliwosci pozwala takze na ich realizacje,. Systemy interaktywne os'wietlenia, informacji, dzwie, ku, kontroli, sprawiaja,, iz nowe cze, s'ci miastastaja, sie, aktywne, zywe, o che, ci uczestnictwa, urozmaicone, bogate w imprezy. Charakter tej koncepcji krajobrazu nie jest ta, przyroda, ukwiecona, lub liberty

ani nawet ta, mistrzów organicizmu. Stała się, bardziej kompleksywna, o wiele bardziej sroga, bardziej “ukryta” jak wspominał już Heraklit, i jest zbadana, także przez architekto’w okiem antyromantycznym poprzez nowe formalizmy współczesnej nauki (fraktale, DNA, atomy, skoki wszechświata rozprzeszczniają, czego się, zwią, zek życia i materii). Jednym słowem, kategoria złożoności. Rodzi się, w tym kontekście figury przyplw’w, fali, viro’w, rozpadlin, ciekłych kryształów i Płynności staje się, słowem kluczowym. Opisuje cię, głę, zmiannos’c’ informacji i stawia architekturę, przed obliczem od najnowszych badań biologii do inżynierii, do nowych żywych przestrzeni sownapozycji jak morfogeneza, bioinżynieria i tak dalej. Dzieło kluczowe, jest nim może, jedno z odrzuconych na Konkursie Kosciół 2000 r. w Rzymie. Propozycja, która widzi kościół jako taniec telluric między skibami który e marszcza, pofaldowany teren wokół zaginają, czego się, kanionu i odsyła nas ku wyrzeźbionym przez nurty wodne wa, wozom w erytorium skalne.

(o komunikacji)

Jedną, z krytyk często skierowanych do badań Nowej architektury jest stosowanie się, zbyt ściśle do modeli “reklama i komunikatywność”, które niezauważalnie pozbawiłyby “prawdy” fabryce budowlanej i konstrukcji. Obserwacja jest z pewnością, istotna, by odpowiedzieć trzeba było by zadać sobie pytanie, co wydarzyło się, w tych trzydziestu latach w wielkiej dziedzinie komunikacji. Wiadomości, hasła ery przemysłowej były deklaratywne, asertywne, pewne. Popatrzmy na reklamę. Era społeczeństwa przemysłowego starała się, ukazać’ wysoka, jakości’ produktu poprzez jego cechy charakterystyczne, era informacji, natomiast, przesyła narracje, opowieści’, historie, produktu, zakładają, c z go’ry pewnością’ co do jego nienagannego działania. W jednym przypadku wiadomości’ wydaje się, być’ obiektywna, w drugim subiektywna, i zaiste, puje mechanizmy sprawdzone “przyczyny i efektu” obrazami dynamicznymi e różnokierunkowymi figur retotycznych.

Ten sam proces ma miejsce w architekturze: przedstawienie logik absolutnie obiektywnych (rozdzielenie struktury i wypełnienie, w zgodzie między funkcją, wewnętrzną, i formą, zewnętrzną, podział na strefy pasują, ce do różnych zastosowań). Budynek nie jest dobry tylko wtedy, gdy działa i jest skuteczny, w rzeczywistości jeśli jest maszyna, musi dać i powiedzieć’ wie,cej. Między innymi w razie potrzeby, także symbole, historie. Możemy zaprzec’ się,, odwołać do innej etyki, do innej moralności,? Może, jeszcze raz, punktem centralnym jest tylko “jak”: Momentem komunikatywnym, oczywiście, może być’ ten duży hoteli Disney z łabędziami, siedmiu keasoludkami, kapeluszami kowbojowskimi, ale może także nie być’ nim aplikacja fałszywa form i ters’c i symbolicznych architekturzy- pudełkowej, do niej nie pasują,cej. Może to być’ opowieści’, która przenika istotę, samego budynku i jest ściśle naturalnie wrodzona w jego wlo’kna. Wie, c musimy widzieć’ “ze” komunikacji chcemy i wierzymy, że możemy osią, gna, c ‘nie tylko celebracje, potę, gi politycznej lub ekonomicznej, nawet dyktatorskiej lub monopolistycznej, ale także nowe uczucie.

Kluczowa, praca, jest może w Helsinkach, gdzie zostało zaprojektowane nowe muzeum poprzez nawarstwianie jakiegoś nerwy optyczne mają, w mó’zgu. Metafora anatomiczna pokrywa się, z tym samym imieniem figury retorycznej. Operacja tak dalece się, udala że została przypisana do muzeum nazwa.

(o hiperfunkcjonalności)

Ciekawostką, jest że przejście ze starych wzorców spójności, jedności organicznej, jedności w sprawach bardziej udanych przynosi większy sukces włas’nie w bardzo osławionej funkcji. W rzeczywistości przełamanie dyktatu “uwalnia” różne elementy architektury, i szuka się, często

znajdują, bardziej ściśle pełne rozwiązanie dla każdego elementu, którego to dotyczy. Relacje z przestrzeni, miejska, badania koncepcyjne i ekspresji obrazu, organizacja różnych zastosowań, sposoby bardziej wydajnej budowy, optymalizacja urządzeń technologicznych, cze,sto są w stanie uzyskać każde z nich, stopień wydajności o wiele wyższy jeśli wyzwolone z klątek ostatecznego przeznaczenia immanentnej spójności. Pod tym względem architektura dzisiaj jest bardzo anty-Kahana. I to, uwaga, nie oznacza, nie uznac' w tym dos'wiadczeniu jednego z większych punktów w refleksji dzisiejszego wieku ale tylko ujawnić w pełni odległość'. Powróćmy do przykładu, proponujemy pod względem czysto "funkcjonalnym" prace, która odpowiada temu nowemu poczuciu "podziału" i "wolności" różnych komponentów w ta, która stara się, jeszcze utrzymać "razem" różne dziedziny. Być może odkrywamy ze zdziwieniem, że pod pozorem racjonalności ukryte są, niewydolności i istotne odpady. To może być prawda, roboty budowlane które uwalniają, nas w różnych dziedzinach kosztują trochę, lub nawet dużo, zbyt. Ale jeśli przedtem budowa była czynnikiem kluczowym, dzisiaj, jak wiadomo, koszt budowy jest oczywiście, drugorzędna, w porównaniu do frakcji wielu, wielu innych kosztów (urządzeń, zarządzania i utrzymania. Przydatne porównanie odbywa się, na linii, która łączy Bilbao z Barcelona, i na konfrontacji "obiektywnej" między dwoma ostatnio wybudowanymi muzeami. Parametry dotyczą, ce: efektywności związku z miastem, a elastyczność systemu "muzeum", stosowanie i wielkość "wykorzystywalnej przestrzeni" dodatki", kosztu utrzymania, kosztu zarządzania, liczbie odwiedzających i tak dalej.

(o systemie przestrzeni)

Teraz całość tych zmian prowadzi do sedna różnicy w samo centrum poszukiwan architektonicznych a mianowicie do idei przestrzeni. Za pomocą, podsumowania, trzeba powiedzieć, że "przestrzeń organ" przechodzi w koncepcje, "przestrzeni systemu". Sprobo'jemy, po raz wtóry, zrozumieć się, patrząc, c wstecz w latach dwudziestych i w Nowej Rzeczywistości wykorzystywana była zależność bezpośrednia pomiędzy przestrzenią, a zatem "Przestrzeń Body" organ przestrzeni i jej funkcja, (sensdany temu terminowi związanemu z tym w tradycyjnej medycynie, w której uważa się, że danemu organowi przypisuje się, te, a nie inna, funkcje,) A zatem, dlatego to centrum stanowi przestrzeń wewnętrzną, idea przestrzeni wewnętrznej jako motoru architektury. Obecnie to właśnie ta idea uległa zmianie (modyfikacji) i bardzo się, wzbogaciła. Jest nasycona siłą, w tych ostatnich dziesięciu, piętnastu latach, ta koncepcja przestrzenna, która ma jako motor idee, konkretna, wewnętrzna, zewnętrzna przestrzeni publicznych jako podstawowy element architektury. Architektura jest wykonana w harmonii z otaczającą ją, przestrzenią, przemieszcza się, w naturalny sposób z wewnętrznego w życie zewnętrzne. Być może budynek, który powstaje w Karyntii konstrukcja w toku ciągłego progresu, nie pozostawia wątpliwości. Wewnętrzna i na zewnątrz są, anulowane jako odrębne (przedmioty) w nieprzerwanym strumieniu, który krąży wokół siebie samego.

(o rewolucji informatyki)

Podsumowując przynajmniej trzy prawdy (tematy, koncepcje) należy wziąć pod uwagę, jako element motor, odnowy architektury w naszych czasach. Pierwszym są, nowe warunki rozczłonkowania pejzazu miejskiego co stanowi całość, zlepek i główny cel wielu projektów w dniu dzisiejszym. "Brown areas" lub tereny opuszczone stanowią, teren podstawowy możliwości i nie może zaskoczyć, że istnieje poszukiwanie na polu estetyki ściśle z tym tematem związane z niego wynikające. Badania, które mają, jako podstawę, charakterystyczna, żywotność tych współczesnych miejsc, które je przeistacza, tak jak zawsze prawdziwa architektura to czyniła, w nowa, myśl estetyczna, przeistoczy i ukaze inne miasto. Drugi aspekt koncentruje się, na kwestii

pojęcia ktajobrazu jako wielkiego paradygmatu badań architektonicznych dzisiaj, wzywają, cy do gry zależności pomiędzy architekturą, i przyrodą. Architektura patrzy na przyrodę, razem z nauką, i stara się, usilnie ją, pojąć jako ten trudny kompleks w drewnianym, pozornie chaotycznym i szuka nowych rozwiązań. Trzeci aspekt, trzecia substancja to ta, która pojmuję przestrzeń "jako system" a nie jako mechanizm, który dotyczy jedynie tylko wnętrza budynku. Przestrzeń jako system, oznacza myślenie jako zestaw ścisłej relacji między ciałami, ciałami które dzielą się, na budynki. Nie dlatego, że to się, "podoba" lecz by pozwolić przestrzeni miejskiej uczestniczyć aktywnie, w zależności pomiędzy budynkiem architektonicznym i przyrodą, zależności ciągłej zmiennej acz ściśle powiązanej. Powiedzieliśmy to dając tytuł pierwszemu tomowi Computer Revolution: Hyper Architecture to znaczy interaktywność. Te substancje znajdują, w informatyce, w tym samym momencie, ich przyczynę, i instrument. Informatyka, oczywiście, nie oznacza wcale, nikt nie poddaje w wątpliwość w tym momencie, że dzisiaj "kresli się, na komputerze" przecież żyjemy w fazie zmiany wiekowej. Obszary uwalniają się, wyszukuje się, ścisłego związku z otoczeniem, myśli się, o architekturze jako hybrydacji między naturą, pejzażem i technologią, poszukuje się, przestrzeni jako złożonych systemów w coraz większym stopniu interakcji Information Technology, ponieważ informatyka zmieniła i przeistacza ciągłą nasz świat, otwiera nowe możliwości dla naszej przyszłości. Mies Van Der Rohe, na zakończenie konferencji w Werkbund a Vienna w 1930 roku, powiedział "Nowy czas jest rzeczywistością, ; istnieje niezależnie od tego, czy przyjmujemy to czy się, temu sprzeciwiamy. Nie jest ani lepszym ani gorszym od jakiegokolwiek innego czasu, to po prostu fakt, i jest obojętne na wartości. Liczy się nie to "co" lecz tylko "jak". Jak jest nasze.

Antonio Saggio

The essay by Antonio Saggio "New Substances; Information Technology and the renewal of Architecture"

Has been published in "Progetto" # 6, January 2000 pp. 32-35

Translated in Polish by Philip Ciombolini 27 May, 2010